

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2004 rd

Regeringens proposition om en tilläggsbudget för 2004

Regeringens proposition om komplettering av tilläggsbudgetpropositionen för 2004 (RP 93/2004 rd)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 maj 2004 en proposition om tilläggsbudgeten för 2004 (RP 93/2004 rd) till finansutskottet för beredning.

Vidare har riksdagen den 8 juni 2004 remitterat propositionen om komplettering av budgetpropositionen för 2004 (RP 103/2004 rd) till finansutskottet.

Utskottet har behandlat propositionerna tillsammans och lämnat ett gemensamt betänkande om dem.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionerna har utskottet behandlat följande tilläggsbudgetmotioner som riksdagen remitterade till utskottet den 2 juni 2004:

- TBM 1/2004 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Anslag för egentligt bistånd (24.30.66)
- TBM 2/2004 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Anslag för polisväsendets omkostnader (26.75.21)
- TBM 3/2004 rd — Tony Halme /saf m.fl.: Anslag för polisens omkostnader (26.75.21)

- TBM 4/2004 rd — Timo Soini /saf m.fl.: Slopande av det föreslagna extra anslaget till landskapet Åland (28.39.32)
- TBM 5/2004 rd — Matti Kangas /vänt: Anslag för att åstadkomma mindre klasser i grundskolan (29.40.21)
- TBM 6/2004 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (30.12.41)
- TBM 7/2004 rd — Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Anslag till stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (30.31.44)
- TBM 8/2004 rd — Jukka Vihriälä /cent m.fl.: Anslag till Finlands skogsmuseum och färdigställande av skogsinfocenterprojektet Lusto (30.31.50)
- TBM 9/2004 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Anslag för basväghållningen (31.24.21)
- TBM 10/2004 rd — Kari Uotila /vänt m.fl.: Anslag för förbättrad säkerhet på huvudvägarna (31.24.21)

FiUB 10/2004 rd — RP 93/2004 rd, RP 103/2004 rd

- TBM 11/2004 rd — Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.: Anslag för basväghållningen (31.24.21)
- TBM 12/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för utveckling av vägnätet i sydöstra Finland (31.24.21)
- TBM 13/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för förbättrad säkerhet på huvudvägar- na i Vasa vägdistrikt (31.24.21)
- TBM 14/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för bättre villkor för skolskjutsar i landsbygdstätorter inom Vasa vägdistrikt (31.24.21)
- TBM 15/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för förbättring av Paimenport- ti plananslutning på riksväg 15 (31.24.21)
- TBM 16/2004 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för reparation av riksväg 5 på sträckan Pitkäjärvi—Kaihu (31.24.21)
- TBM 17/2004 rd — Matti Kangas /vänst: Anslag för basväghållningen på sträckan Heinola—Jyväskylä (31.24.21)
- TBM 18/2004 rd — Mikko Kuoppa /vänst m.fl.: Anslag för en planskild anslutning till riksväg 9 i Lehmissuo i Urjala (31.24.21)
- TBM 19/2004 rd — Mikko Kuoppa /vänst m.fl.: Anslag för förbättring av trafiksäker- heten på riksväg 3 på sträckan Tavastkyrö— Ikalis (31.24.21)
- TBM 20/2004 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för förbättrad trafiksäkerhet på sträckan Fredrikshamn—Vaalimaa (31.24.21)
- TBM 21/2004 rd — Kari Uotila /vänst: Anslag för förbättrad trafiksäkerhet på riksväg 1 mellan Palojärvi och Kolmperä (31.24.21)
- TBM 22/2004 rd — Kari Uotila /vänst: Anslag för förbättrad trafiksäkerhet på sträck- an Ring III—Box (31.24.21)
- TBM 23/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för ombyggnad av riksväg 18 i Tervajo- ki i Lillkyro (31.24.21)
- TBM 24/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för reparation av stamväg 68 mellan Edesvö och Jakobstad (31.24.21)
- TBM 25/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för reparation av Könnintie landsväg (31.24.21)
- TBM 26/2004 rd — Pentti Tiusanen /vänst: Anslag för ombyggnad av vägen mellan Fredrikshamn och Taavetti (31.24.21)
- TBM 27/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bygdeväg 14832 på sträckan Haukilahti—Pulp (31.24.21)
- TBM 28/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för reparation av bygdeväg 14547 i Elimäki (31.24.21)
- TBM 29/2004 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag till Mellersta Finlands vägdistrikt för ombyggnad och beläggning av vägar (31.24.21)
- TBM 30/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för byggande och reparation av E18 (riksväg 7) på sträckan Forsby—Kot- ka (31.24.79)
- TBM 31/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för riksväg 6 mellan Villman- strand och Imatra (31.24.79)
- TBM 32/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för byggande av en motorled

- på riksväg 7 mellan Fredrikshamn och Valimaa (31.24.79)
- TBM 33/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för byggande av en motorled på riksväg 7 förbi Fredrikshamn (31.24.79)
 - TBM 34/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för förbättring av riksväg 15 på sträckan Kotka—Kouvola (31.24.79)
 - TBM 35/2004 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för reparation av riksväg 5 mellan Lusi och S:t Michel (31.24.79)
 - TBM 36/2004 rd — Esko-Juhani Tennilä /vänt: Anslag för broar över Kemi älv i anslutning till motorvägen mellan Kemi och Torneå (31.24.79)
 - TBM 37/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för ombyggnad av hamnvägen i Fredrikshamn (31.24.79)
 - TBM 38/2004 rd — Esko-Juhani Tennilä /vänt: Anslag för omkörningsfiler på riksväg 4 mellan Kemi och Ii (31.24.79)
 - TBM 39/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för byggande av en väg till Karleby hamn (31.24.79)
 - TBM 40/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för Smedsby omfartsväg på riksväg 8 (31.24.79)
 - TBM 41/2004 rd — Petri Salo /saml: Anslag för reparation av riksväg 19 mellan Nurmo och Lappo (31.24.79)
 - TBM 42/2004 rd — Pentti Tiusanen /vänt: Anslag för en motortrafikled som följer den befintliga vägsträckningen mellan Lovisa och Kotka (31.24.79)
 - TBM 43/2004 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Användningen av intäkter från försäljning av statens aktier för affärsinvesteringar (31.24)
 - TBM 44/2004 rd — Jari Koskinen /saml: Anslag för reinvesteringar för basbanhållningen (31.40.21)
 - TBM 45/2004 rd — Kari Uotila /vänt m.fl.: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
 - TBM 46/2004 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
 - TBM 47/2004 rd — Harry Wallin /sd: Anslag för basbanhållningen (31.40.21)
 - TBM 48/2004 rd — Pekka Kuosmanen /saml: Anslag för planering av saneringen av bansträckorna Lahtis—Kouvola—Vainikkala och Viborg—S:t Petersburg—Moskva (31.40.21)
 - TBM 49/2004 rd — Pentti Tiusanen /vänt: Anslag för modernisering av bansträckan Kouvola—Parikkala (31.40.21)
 - TBM 50/2004 rd — Kari Uotila /vänt m.fl.: Anslag till stöd för kollektivtrafiken (31.60.63)
 - TBM 51/2004 rd — Leena Rauhala /kd m.fl.: Anslag för höjning av föräldrapenningen (33.18.60)
 - TBM 52/2004 rd — Päivi Räsänen /kd m.fl.: Anslag för sänkning av avgiftstaket för egenandelen vid läkemedelsersättning (33.18.60)
 - TBM 53/2004 rd — Kari Uotila /vänt m.fl.: Anslag för social- och hälsovårdsservicens anläggningskostnader (33.32.31)

— TBM 54/2004 rd — Matti Kangas /vänst:
Anslag för sjukvård och hemservice för äldre
ringar i Mellersta Finland (33.32.31)

jöcentralernas nya lagstadgade uppgifter
(35.40.21)

— TBM 55/2004 rd — Pentti Tiusanen /vänst:
Anslag för finansiering av de regionala mil-

Behandling i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets alla dele-
gationer enligt sakområde.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 26

**INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT-
NINGSOMRÅDE**

98. Utveckling av regionerna

Obudgeterat tekniskt stöd i resultatreserven. I tilläggsbudgetpropositionen föreslås ändringar i bevillingsfullmakterna både under momentet 26.98.61 och 26.98.62 föranledda av budgeteringen av 2004 års resultatreserv för mål 2-programmen. Sedan statsrådet efter överlämnandet av tilläggsbudgetpropositionen med stöd av regionutvecklingslagen beslutat att till Europeiska kommissionen lägga fram Finlands förslag om allokeringen av resultatreserven för mål 1-programmen har motsvarande ändringar av bevillingsfullmakter föreslagits i den kompletterade tilläggsbudgetpropositionen också för mål 1-program.

I ingendera av de ovan nämnda propositionerna ingår anslag för s.k. tekniskt stöd i resultatreserven. Enligt inhämtad utredning avsätts behövliga extra finansiella resurser för att täcka de utgifter som avslutandet av programmen föranleder, vilket innebär att de finansiella resurserna ska budgeteras år 2006.

Det tekniska stöd som fås från resultatreserven har enligt utredningen planerats att användas i landskapen som reserv för de avslutande åtgärderna efter programperiodens slut, så att projektarbetet kan slutföras på behörigt sätt både vad gäller projektövervakningen och förvaltningen samt den därtill hörande rapporteringen. På de områden som berörs av mål 2-programmens övergångsperiod inleds dessa åtgärder delvis redan under år 2005. Ett effektivt genomförande av programmen, i synnerhet påskyndandet av utbetalningar, förutsätter tillräckliga personalresurser för de verkställande myndigheterna. Därför anser utskottet att nödvändiga anslag för avslutande av övergångsperiodens program ska beaktas senast i samband med budgetbehandlingen för år 2005.

Utbetalningsvillkor. I motiveringarna till de ovan nämnda momenten har fogats ett villkor. Enligt det får beslut om utbetalningar gällande ökningen av bevillningsfullmakten fattas efter att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands förslag till revidering av den ifrågavarande programhandlingen. Bakgrunden till denna begränsning av utbetalningen ligger enligt inhämtad utredning i strävan att garantera att staten inte förbinder sig att bevilja sådana stöd som inte överensstämmer med programhandlingen.

Utskottet anser att det är onödigt att införa begränsningar i utbetalningar i en situation där det ändå finns tillräcklig bevillningsfullmakt att använda. Enligt erhållen utredning finns det i budgeten för 2004 utöver de budgeterade medlen

ännu i år sammanlagt cirka 40 miljoner euro av Europeiska regionala utvecklingsfondens (+ nationell medfinansiering inom olika förvaltningsgrenar) bevilningsfullmakt som under de tidigare åren blivit oanvänd. Därmed är det sannolikt att största delen av myndigheterna inte kommer att ha några problem med utbetalningsvillkoren. Detta förutsätter också att kommissionens beslut meddelas före utgången av juli månad.

Kommissionens godkännandeförfarande för mål 1-programmens del genomförs i vilket fall som helst senare än beräknat. I vissa regioner kan detta leda till att projekten senareläggs eller att arbetena inleds på genomförandeorganisationens egen risk. Med tanke på till exempel vissa miljöarbeten kan detta förfaringssätt inte anses vara ändamålsenligt, eftersom sommaren är den bästa tiden för dessa arbeten. Enligt utskottets uppfattning är utbetalningsvillkoret ett exempel på i Finland fattade beslut som försvårar den redan nu komplicerade förvaltningen av strukturfonder.

Förvaltningsförsöket i Kajanaländ. Finansutskottet konstaterade i sitt budgetbetänkande FiUB 39/2003 rd att det i budgetpropositionen föreslagna anslaget för förvaltningsförsöket i Kajanaländ inte räcker till och att en ny typ av landskapsverksamhet kräver större satsningar på bland annat informationssystem redan vid starten. Enligt inhämtad utredning har inrikesministeriet under förhandlingarna om tilläggsbudgeten också gjort ett förslag om detta. Något tilläggsanslag har dock inte intagits i tilläggsbudgetpropositionen.

På grundval av det ovan sagda anser utskottet det nödvändigt att för förvaltningsförsöket i Kajanaländ anvisas tilläggsanslag i den andra tilläggsbudgeten för innevarande år.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

31. Främjande och övervakning av skogsbruket

44. *Stöd för tryggande av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)*

Något tilläggsanslag eller ändring av bevilningsfullmakten för skogsförbättringstillgångarna har inte föreslagits under momentet. Skogsförbättringstillgångarnas andel är för tillfället på samma nivå som i det nationella skogsprogrammet 2010. Enligt inhämtad utredning räcker statens stöd till skogsförbättringsarbeten inte till för hela året, eftersom en betydande del av årets anslag har använts till utbetalningar av fjolårets arbeten.

Vid uppgörandet av det nationella skogsprogrammet beaktades stödet för avverkning av energivirke inte tillräckligt. Finansutskottet har vid flera tillfällen fäst uppmärksamheten vid stödet för tillvaratagande av energivirke och logistiken för energivirkeskedjan (t.ex. FiUB 6/2002 rd, FiUU 7/2003 rd och FiUB 3/2004 rd). Enligt utskottets mening är alla åtgärder som syftar till att öka användningen av energivirke en konsekvent fortsättning på riksdagens tidigare linjdragningar. Med dessa avses utöver kärnkraftsbeslutet riksdagens ståndpunkter i frågor om bland annat klimatstrategin, programmet för främjande av förnybar energi och det nationella skogsprogrammet. Utskottet har ansett det vara problematiskt att åtgärderna för en ökad användning av energivirke enligt planerna ska finansieras ur momentet för tryggande av virkesproduktionens uthållighet, som redan nu har visat sig vara otillräckligt i förhållande till behovet.

De mål som uppställts för en ökad användning av träenergi kan inte genomföras i praktiken utan tillräcklig finansiering för vård av ung skog och flisning av energivirke. Enligt programmet för främjande av förnybar energi förutsätter tillvaratagande av energivirke och flis en

insats om i genomsnitt åtta miljoner euro under perioden 2003—2010, då utgångspunkten 2001 var 2,7 miljoner euro.

Utskottet framhäver också de positiva sysselsättningseffekterna som vård av ung skog och avverkning av energivirke medför. Enligt erhållen utredning kräver ett årsverke inom denna sektor statligt stöd på cirka 14 000 euro, vilket kan anses vara mycket fördelaktigt med tanke på sysselsättningseffekterna. Speciellt i de glest befolkade regionerna och på landsbygden där det inte finns mycket andra betydande arbetsgivare har arbetsplatserna inom skogsvårdsbranschen en stor betydelse. En stabil verksamhet och ett tillräckligt anslag bidrar också till att de anställda mer långsiktigt blir förbundna med sitt arbete.

Enligt inkommen utredning föreslog jord- och skogsbruksministeriet i förhandlingarna om tilläggsbudgeten en ökning av både anslaget under momentet och bevillningsfullmakten. Tilläggsfinansiering skulle stöda genomförandet av det nationella skogsprogrammet 2010 och en ökad användning av energivirke. Dessutom skulle den förbättra sysselsättningen i branschen.

41. Fiskeri-, vilt- och renhushållning

I sitt betänkande FiUB 39/2003 rd om innevarande års budget har finansutskottet konstaterat att endast en del av ersättningarna för sälskador har betalats till yrkesfiskarna. För ersättningarna reserverades endast 1,7 miljoner euro, när skadorna enligt erhållen utredning uppgick till cirka 7,5 miljoner euro. EU-kommissionens beslut möjliggör inte fortsatta utbetalningar utan nya förhandlingar. Utifrån utskottets förslag till uttalande förutsatte riksdagen att regeringen inleder förhandlingar med EU-kommissionen om utbetalning av utestående ersättningar för sälskador under 2000 och 2001 och föreslår nödvändiga extra anslag för ändamålet i en tilläggsbudget.

Utskottet konstaterar att regeringen inte har anvisat behövliga anslag för ändamålet i den nu föreliggande tilläggsbudgeten. Utskottet anser att det med tanke på hela fiskerinäringen är yt-

terst viktigt att behövliga tilläggsanslag intas i den andra tilläggsbudgetpropositionen för 2004.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltning

21. *Basväghållningen* (reservationsanslag 2 år)

En ministerarbetsgrupp som berett frågor kring trafikledspolitiken framställde ett temaprogram med avsikt att förbättra trafiksäkerheten på huvudvägarna. Temaprogrammet består av 13 separata projekt som genomförs på olika håll i Finland och de uppskattade kostnaderna uppgår till 42,8 miljoner euro. Ministerarbetsgruppen föreslog också att sju andra temaprojekt med avsikt att förbättra trafiknätets skick inleds. Kostnadseffekterna av dessa uppgår till cirka 340 miljoner euro.

Efter att ministerarbetsgruppens betänkande blev färdigt, gjordes endast smärre justeringar i budgetramen för 2005—2008. I praktiken betyder detta att endast en bråkdel av de temaprojekt som ministerarbetsgruppen föreslog kan genomföras på denna finansieringsnivå.

I tilläggsbudgetpropositionen anvisas 5 miljoner euro i tillägg till basväghållningen. Anslaget ska användas för anpassningsåtgärderna för Vägverkets personal. För den egentliga basväghållningen har inte föreslagits några tillägg.

Utskottet konstaterar att den låga anslagsnivån för basväghållningen inte ger möjlighet till kontrollerad väghållning eller att utföra förebyggande åtgärder inom väghållningen, utan den leder så småningom till att behovet av grundförbättring av vägarna ökar. Detta i sin tur ökar kostnaderna för underhåll. Målet bör vara att vägnarnas skick och deras underhåll bibehålls på lång sikt. Utskottet anser det nödvändigt att anslagsnivån för basväghållningen dimensioneras så att de temaprojekt för förbättring av problem-

ställena på vägnätet som ministerarbetsgruppen föreslagit kan genomföras.

79. Efterfinansierings-, totalfinansierings- och livscykelfinansieringsprojekt (reservationsanslag 3 år)

Tilläggsbudgeten möjliggör inledandet av E18 vägprojektet mellan Muurla och Lojo. Ett principbeslut om byggandet av vägen har fattats redan tidigare. Projektet genomförs enligt den s.k. modellen för livscykelansvar, vilket innebär att serviceproducenten ansvarar för planeringen, byggandet, finansieringen och underhållet av trafikleden under en tidsperiod på högst 25 år. Projektet konkurrensutsätts som en helhet. Efter att trafikleden öppnats för trafik betalas en årlig serviceavgift till serviceproducenten. När serviceavtalet har löpt ut överläter serviceproducenten trafikleden i överenskommet skick till ägaren av leden. Avtalet uppskattas börja löpa från hösten 2005 och gå ut hösten 2030.

Projektets beställningsfullmakt är 700 miljoner euro, varav byggkostnaderna uppskattas utgöra cirka 335 miljoner euro, underhållskostnaderna cirka 36 miljoner euro samt finansieringskostnaderna 329 miljoner euro. Målet är att konkurrensutsättningen av projektet leder till att kostnaderna för staten blir betydligt mindre än den beställningsfullmakt på 700 miljoner euro som reserverats för det. De slutliga besparings- och kostnadseffekterna blir klara när anbudstävlingen har genomförts, men enligt uppskattningarna medför livscykelmodellen en inbesparing på 4,7 miljoner euro. Besparingarna uppstår genom bl.a. skillnaderna mellan anskaffningskostnaderna och kostnadseffektiviteten i byggandet. Däremot decimeras besparingen av livscykelmodellens högre kapitalkostnader. Den totala inbesparingen uppskattas bli 1,7 procent jämfört med nuvarande praxis. Väganvändarna uppskattas få en ekonomisk nytta på 17 miljoner euro av att vägen öppnas för trafik tidigare än planerat.

Det är fråga om ett 50 kilometer långt motorvägsavsnitt. När det sista avsnittet Lojo—Lojoåsen öppnas för trafik 2005 är motorvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Åbo färdig i sin helhet. Vägförbindelsen E18 utgör en del av tra-

fikkorridoren i trafikleden som kallas för Nordens triangel. Den är internationellt sett en viktig vägförbindelse och Finland har förbundit sig till dess utvecklande. Även på nationell nivå är det fråga om en betydande vägförbindelse från sydvästra Finland till huvudstadsregionen och till viktiga terminaler för utrikeshandeln. Genomförandet av vägprojektet förbättrar bl.a. trafiksäkerheten och gör trafiken smidigare. Projektets nyttokostnadsförhållande är 1,7.

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet var inställningen i allmänhet positiv till användningen av livscykelmodellen. Den anses för snabba genomförandet av projektet jämfört med en normal budgetfinansiering. Finansieringsmodellen anses också öka kostnadseffektiviteten och förbättra arbetskvaliteten, eftersom det ligger i uppdragsgivarens intresse att optimera kostnaderna för projektet och utnyttja den nyaste kunskapen och innovationerna.

Frågan om förekomsten av verklig konkurrens mellan anbuderna ansågs vid utfrågningen av sakkunniga vara en osäkerhetsfaktor med tanke på livscykelmodellens framgång. Det är fråga om ett för Finlands förhållanden exceptionellt stort och krävande vägprojekt. Det förutsätter specialkunnande som det finns ganska lite av i Finland. De utländska företagens möjligheter att delta i anbudstävlingar försvåras eventuellt av att det kan vara svårt för dem att hitta samarbetspartner i Finland. Överlag är det möjligt att det totala antalet anbud blir litet, vilket gör att den verkliga konkurrensen uteblir. Att konkurrensutsetta projektet som en helentreprenad har ansetts vara ett bra alternativ, men att dela upp entreprenaden i flera delentreprenader som konkurrensutsätts med varandra ökar å andra sidan möjligheterna för små och medelstora företag att konkurrera med de stora.

Vid utfrågningen av sakkunniga lyftes problemet med den långa avtalstiden fram. Under en lång avtalstid kan det ju ske även stora förändringar i verksamhetsomgivningen. Å andra sidan anses fördelarna med livscykelmodellen bygga uttryckligen på den långa avtalstiden.

Utskottet anser att fördelarna med livscykelmodellen överväger osäkerhetsfaktorerna och att

tillämpningen av finansieringsmodellen är motiverad i detta projekt. Vidare anser utskottet att serviceleverantören ska väljas först efter att det kommit in tillräckligt många anbud, så att konkurrensutsättningen kan anses vara lyckad. Utskottet anser det viktigt att livscykelmodellen följs upp och att finansieringsmodellen kontinuerligt utvecklas med tanke på eventuella andra projekt. Det är skäl att under projektets gång bl.a. bedöma om beställaren ska ges större styrbefogenheter under byggskedet och användningen.

För att finansieringsmodellen ska utvecklas på ett fördelaktigt sätt, är det motiverat att i enlighet med ministerarbetsgruppens förslag gällande linjedragningar i trafikledspolitiken tillämpa en likadan finansieringsmodell för genomförande av program som består av flera projekt.

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Finansieringen av basbanhållningen blev på en orealistiskt låg nivå i budgeten 2004. För 2004 anvisades bara 106,4 miljoner euro för reinvesteringar, trots att det krävs ett anslag på ca 170 miljoner euro per år. När riksdagen godkände budgeten 2004 förutsatte den att regeringen bedömer det verkliga behovet av anslag för basbanhållningen och anvisar nödvändiga anslag i den första tilläggsbudgeten 2004. Vid behandlingen av statsrådets redogörelse om ramarna för statsfinanserna 2005—2008 noterade riksdagen också underskottet i anslagen för banhållningen. Finansutskottet menade bl.a. att det är helt nödvändigt att VR:s intäktsföring fullt ut används för finansiering av basbanhållningen (FiUB 3/2004 rd).

VR:s intäktsföring är cirka 40 miljoner euro men enligt tilläggsbudgetpropositionen används endast 15 miljoner euro för basbanhållningen. Dessutom anvisas 5 miljoner euro för återbäring av TEN-stöd. I tilläggsbudgetpropositionen konstaterar regeringen att den bedömer de an-

slag som är beroende av prövning på nytt i samband med höstens tilläggsbudget.

Det anslag på 20 miljoner euro som ingår i tilläggsbudgeten kommer i huvudsak att användas för reparation av banavsnittet Kokemäki—Raumo. Enligt erhållen utredning är också banavsnitten Pieksämäki—Kuopio och Siilinjärvi—Viinijärvi i behov av brådsakande reparation, eftersom konstruktionerna ställvis är över 30 år gamla. När ombyggnaden uppskjuts ökar hastighets- och tyngdbegränsningarna vilket leder till att trafikbegränsningarna påverkar tidtabellerna för hela stambanenätet. Detta försämrar kundbetjäningen och konkurrenskraften inom järnvägaras person- och godstrafik. När reinvesteringarna senareläggs blir det i varje fall nödvändigt att byta ut de sämsta sliparna. På banavsnittet Pieksämäki—Kuopio föranleder detta extra underhållskostnader på 0,5 miljoner euro.

Enligt en utredning till utskottet har banarbetena också en betydande sysselsättande verkan eftersom ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro skulle motsvara cirka 300 personers arbete under höstmånaderna.

Utskottet finner det nödvändigt att resten av VR:s intäktsföring anvisas för basbanhållningen i den andra tilläggsbudgeten för 2004. Tilläggsbudgeten torde visserligen träda i kraft i slutet av året, vilket betyder att anslag som eventuellt ingår i den inte kan användas till att minska underskottet för innevarande år.

Utskottet hänvisar också till sina tidigare utlåtanden och konstaterar att det vore möjligt att göra banhushållningen mycket effektivare och mera systematisk om de anslag som ingår i den egentliga budgeten bättre skulle beakta det verkliga behovet av anslag för banhushållningen.

60. Köp av tjänster, ersättningar och stöd till kollektivtrafik

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Enligt budgetramarna för 2005—2008 minskar anslagen för kollektivtrafik klart och verksamheten fram till 2005 ska anpassas till anslagsni-

vån i rambeslutet. I praktiken innebär detta att serviceutbudet och utvecklingsarbetet inom kollektivtrafiken minskar och eventuellt också till att priset på stads- och regionbiljetterna märkbart stiger.

Enligt en utredning till utskottet utarbetar kommunikationsministeriet som bäst enhetliga riksomfattande mål för basservicen utifrån vilka man på ett rättvist sätt kan bedöma kollektivtrafikens servicenivå i olika delar av landet och bättre än tidigare bestämma behovet av resurser. Utskottet anser att det är bra att kommunikationsministeriet har satt i gång en utredning om nivån på basservicen inom kollektivtrafiken. Utskottet finner det nödvändigt att kollektivtrafiken i framtiden anvisas de anslag som behövs för att upprätthålla önskad nivå på basservicen. Ett eventuellt behov av tilläggsanslag bör beaktas för hela ramperioden därför att det på grund av de fleråriga avtalen inte går att öka antalet köpta tjänster genom att höja anslaget för ett enda år.

Utskottet hänvisar också till regeringsprogrammet enligt vilket regeringen strävar efter att förbättra verksamhetsbetingelserna för och servicen då det gäller kollektivtrafiken samt att öka finansieringen av kollektivtrafiken. Utskottet har upprepade gånger understrukit vikten av regional och lokal kollektivtrafik och framhållit att det är viktigt att pendeltrafiken i allt större utsträckning styrs så att den stöder kollektivtrafiken. T.ex. en sänkning av beskattningsvärdet på tjänstebiljetter kan göra kollektivtrafiken attraktivare framför allt inom pendeltrafiken till och från stora tillväxtcentra.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRI-MINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Företagspolitik

Finnveras finansieringsfullmakter. Enligt utredning till utskottet har Finnvera under början av 2004 beviljat en fjärdedel mera finansiering

än under samma tid i fjol. Omkring 54 procent av årets fullmakter har alltså blivit utnyttjade före slutet av maj månad. En del regionala kontors borgens- och lånefullmakter beräknas vara uttömda redan i augusti-september. Om efterfrågan fortsatt är lika livlig behövs det tilläggsfullmakter för 65—80 miljoner euro mot slutet av året.

Finnvera är ett kompletterande riskkapitalbolag på marknaden och ett centralt finansinstitut som specialiserat sig både på låne- och borgensfinansiering och på exportfinansiering av små och medelstora företag. Finnvera främjar genom sin verksamhet de närings- och regionalpolitiska målen. Finnveras riskkapitalfinansiering av små och medelstora företag har haft betydande sysselsättningseffekter genom att den bidragit till uppkomsten av inemot 10 000 nya arbetstillfällen per år. Därmed främjar Finnvera klart regeringens sysselsättningsmål. Om Finnvera beviljades en tilläggsfullmakt på 80 miljoner euro vore den sysselsättande effekten enligt utredning 11 000 nya arbetstillfällen i år.

Utskottet anser att Finnvera absolut måste garanteras adekvata fortsatta tilläggsfullmakter. Det noterar att om efterfrågan är lika livlig som hittills måste det verkliga behovet av borgens- och lånefullmakter för Finnvera utvärderas och vägas in i förberedelserna för den andra tilläggsbudgeten 2004.

Investeringsstöd för detaljhandeln i glesbygderna. I den andra tilläggsbudgeten för 2003 ingick ett anslag på 2 miljoner euro för investeringar i detaljhandeln i glesbygderna. Stödet är till för att garantera detaljhandelns fortbestånd i glesbygderna och för att diversifiera servicen. Statsbidrag har kunnat sökas bl.a. för nya kylanläggningar och ombyggnad och reparation av butiksbilar och butiksbåtar.

Enligt utredning har det funnits en klar efterfrågan på investeringsstöd och arbetskrafts- och näringscentralerna har fått gott om ansökningar. Bybutikerna kompletterar servicenätet på landsbygden och spelar en betydande roll för glesbygdernas livskraft. Det är viktigt att regeringen

räknar med att stödja livsdugliga bybutiker också genom budgeten för 2005.

45. Stödjande av företagens investerings- och utvecklingsprojekt (förslagsanslag)

I bevilningsfullmakten under momentet föreslås ett tillägg om 4 miljoner euro och i anslaget ett tillägg om 600 000 euro. Merparten av fullmaktstillägget riktas till östra Lappland och Nystadsregionen för att hjälpa upp den svåra sysselsättningssituationen där. Enligt utredning till utskottet har antalet ansökningar om företagsstöd i januari—maj gått upp med 13 procent mot året innan. Det verkliga behovet av bevilningsfullmakter är klart större än vad som föreslagits.

Finansutskottet har velat se till att adekvata specialåtgärder sätts in genom årets budget i de områden där arbetslösheten är svårast. Det har särskilt lyft fram situationen i t.ex. Kemijärvi, Brahestad och Nystad, där samma ort eller pendlingsområde på kort tid gått miste om ett stort antal arbetsplatser. Det är motiverat att sätta in specialåtgärder i arbetslöshetsområdena i östra

Finland och Nystadsregionen. Det är viktigt att ge akt på arbetslösheten i Brahestad och att anvisa extra resurser för investerings- och utvecklingsprojekt som kan höja sysselsättningen.

SAMMANDRAG

Regeringen föreslår i propositionen att inkomsterna (utan nettoupplåning och skuldhantering) ökas med sammanlagt 728 250 000 euro, utgifterna minskas med 105 699 000 euro och nettoupplåningen och skuldhanteringen minskas med 833 949 000 euro.

Efter de nu föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomsterna och utgifterna i år med beaktande av den ordinarie budgeten följande:

- inkomsterna 36 519 314 000 euro (utan nettoupplåning och skuldhantering)
- utgifterna 36 958 854 000 euro
- nettoupplåningen och skuldhanteringen 439 540 000 euro.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med hänvisning till det ovan anförda och till övriga delar omfattande propositionens motivering föreslår finansutskottet

att förslaget till en tilläggsbudget för 2004 godkänns enligt regeringens pro-

position och kompletteringspropositionen,

att tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—55/2004 rd förkastas, och

att tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 1 juli 2004.

Helsingfors den 17 juni 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Eva Biaudet /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent
Kimmo Sasi /saml
Anni Sinnemäki /gröna

ers. Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
Janina Andersson /gröna
Arto Bryggare /sd
Klaus Hellberg /sd
Timo Kalli /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Maija Rask /sd
Pia Viitanen /sd
Jaana Ylä-Mononen /cent

Sekreterare var

utskottsråd Alpo Rivinoja
utskottsråd Hellevi Ikävalko

utskottsråd Maarit Pekkanen
utskottsråd Marjo Hakkila

RESERVATION 1

*Detaljmotivering***ANSLAG****Huvudtitel 27****FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****10. Försvarsmakten***16. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 3 år)*

Regeringen föreslår att från momentet ska dras av 1 035 000 euro och att motiveringen till momentet ändras så att beställningsfullmakten för utvecklande av flygvapnets kapacitet när det gäller jaktförsvaret minskar från 111 500 000 till 87 460 000 euro före utgången av 2009. Avdraget motiveras med förändringar i valutakursen, dvs. att den i USA upphandlade materielen blir billigare i och med förändringar i det kursläge som var antagandet när avtalen ingicks.

Staben för flygvapnet har föreslagit att de poster som inte binds upp av beställningsfullmakten omallokeras så att pengarna för 2004 och 2005 används för att snabbt slutföra ändringsarbetena på Imperialenheten i flygplanens cockpitar. Omläggningen innebär att cockpitdisplayerna i Hornet- och Hawk-jaktplanen i stället för meter ska visa fot och knop. Denna ändring är ytterst viktig med tanke på flygsäkerheten. Merparten av 2006—2009 års anslag ska enligt planerna användas för att installera en underhållsuppdatering i Hornet-planen. Det bör observeras att installationsarbetena läggs ut på den finländska industrin och att sysselsättningen därmed är tryggad i de finska företagen.

Dessutom saknas ännu beslut om reparation av ett Hornet-jaktplan (HN-413) som demolerades i en flygolycka.

Samlingspartiet anser att momentet inte bör minskas med de 1 035 000 euro som regeringen föreslagit. Inte heller bör momentmotiven ändras utan beställningsfullmakten bör fullt ut användas för försvarsmaktens upphandling av materiel hos den inhemska industrin och för att reparera det i en flygolycka demolerade Hornet-jaktplanet till flygdugligt skick.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 27.10.16 stryks i tilläggsbudgeten och att de medel som föreslagits bli strukna får användas för genomförandet av Imperial-ändringen.

Huvudtitel 30**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****31. Främjande och övervakning av skogsbruket***44. Stöd för tryggande av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)*

Under momentet föreslås varken ett anslags-tillägg eller en ändring i bevillningsfullmakten när det gäller medlen för skogsförbättring. Statens stöd till skogsförbättringsarbeten räcker emellertid inte för hela året, då en rejäl bit av årets anslag gick åt till betalningar i början av året för arbeten som senarelagts till i år. När det nationella skogsprogrammet gjordes upp tog man inte fullt ut hänsyn till stödet för tillvaratagandet av energivirke. Finansutskottet har i ett flertal sammanhang lyft upp denna fråga. Om det inte avsätts tillräckligt med pengar för vården av

ungskog och flisning av energivirke kan användningen av träbaserad energi inte ökas som planerat var. Enligt en kalkyl i programmet för förnybar energi behövs det i snitt 8 miljoner euro per år för avverkning och flisning av energivirke.

Riksdagen bör också beakta den sysselsättningseffekt vården av ungskog och avverkningen av energivirke har. Enligt utredning kräver ett årsverke inom denna sektor ca 14 000 euro i stöd från staten. Med hänsyn till den sysselsättande effekten måste detta anses mycket förmånligt. Arbetsplatserna inom skogsbruket spelar en viktig roll på landsbygden och särskilt i glesbygden. En stabil verksamhet och adekvata anslag borgar också för att yrkeskåren står sig.

Enligt utredning till utskottet föreslog jord- och skogsbruksministeriet under förhandlingarna om tilläggsbudgeten att såväl momentet som bevillningsfullmakten skulle ökas. Ett extra anslag skulle föra det nationella skogsprogrammet 2010 närmare sin fullbordan och öka användningen av energivirke samtidigt som sysselsättningen inom branschen skulle förbättras.

Samlingspartiet föreslår att momentet ökas med 5 miljoner euro och att bevillningsfullmakterna enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ökas med 8 miljoner euro för intensifierad vård av ungskog.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 30.31.44 ökas med 5 000 000 euro och att momentets motivering ändras så att det 2004 får fattas beslut om stöd enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) till ett belopp som överskrider det i utskottets betänkande föreslagna beloppet med högst 8 000 000 euro, vilket får åsamka staten utgifter också under senare år.

50. Vissa statsbidrag för skogsbruket (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår ett extra anslag på 293 000 euro under momentet för att Skogsmuseistiftelsen ska kunna bygga en demonstrationshall för mekaniserad virkesdrivning. Anslaget är avsett för att slutföra ett projekt som fick sina första pengar i statsbudgeten för 2002. Men enligt utredning till utskottet kommer det föreslagna anslaget inte att räcka till för att slutföra arbetet planenligt. Därför föreslår Samlingspartiet att momentet ökas med ytterligare 350 000 euro.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 30.31.50 ökas med 350 000 euro. Dessutom ändras momentets dispositionsplan på följande sätt:

Ändring till dispositionsplanen, euro

	Ursprunglig dispositionsplan	Ändrad dispositionsplan
01. Föreningen för Skogskultur rf	50 000	50 000
02. Arbetseffektivitetsföreningen rf	471 000	471 000
03. Skogsmuseistiftelsen	1 715 000	2 065 000
04. Stiftelsen Mustilan Kotikunnas	51 000	51 000
05. Finska Forstföreningen rf	434 000	434 000
06. Europeiska Skogsinstitutet rf	1 009 000	1 009 000
Sammanlagt	3 730 000	4 080 000

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS
FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltning

21. Basväghållningen (reservationsanslag 2 år)

Propositionen innehåller inte det tilläggsanslag på 40 miljoner euro som Vägförvaltningen föreslagit. Anslaget var tänkt att användas för projekt som ingår i ett temaprogram antaget av en ministergrupp för att förbättra säkerheten på huvudvägarna. I temaprogrammet ingick sammantaget 13 projekt för hög trafiksäkerhet i olika delar av landet. Programmet tar fasta på farliga vägvägnitt där flera dödsolyckor inträffat. Samlingspartiet godkänner inte sparåtgärder som görs på bekostnad av trafiksäkerheten och människoliv.

I temaprogrammet utprioriteras omkörningsfilar med mitträcke, gång-, cykel- och mopedleder, arbeten på enskilda vägar, anslutningar och vägbelysning.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

*att moment 31.24.21 ökas med
42 800 000 euro.*

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Bannätet är fortfarande på många håll i uruselt skick. Det dåliga skicket gör att transporterna blir mer riskfyllda och tidtabellerna inte håller. På många bansträckor har införts trafikbegränsningar och det kan bli aktuellt med många fler. Bansystemet är så sammankopplat att hela huvudbannätet drabbas av problem till följd av trafikbegränsningarna. Som en följd härav försämrar kundservicen och järnvägarna får det svårare att stå sig i konkurrensen.

Det måste absolut ses till att vi har ett fungerande och tryggt bannät, understryker Samlingspartiet. Riksdagen godkände i samband med 2004 års ordinarie budget på förslag av finansutskottet ett uttalande och förutsatte att regeringen bedömer det verkliga behovet av anslag för basbanhållningen när ministerarbetsgruppen för utredning av trafikledspolitiken får sitt uppdrag färdigt och anvisar nödvändiga anslag i den första tilläggsbudgeten för 2004. Banförvaltningscentralen och kommunikationsministeriet föreslog därför ett tillägg på över 55 miljoner euro, men regeringen valde att bara föreslå något över 20 miljoner euro. Samlingspartiet anser att det tilläggsanslag regeringen föreslagit inte räcker till för att hålla bannätet i skick och funktion.

Med stöd av det ovan anförda och med hänvisning till tilläggsbudgetmotion TBM 44/2004 rd föreslår vi

*att moment 31.40.21 ökas med
25 000 000 euro.*

Helsingfors den 17 juni 2004

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Kimmo Sasi /saml

Irja Tulonen /saml
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml

RESERVATION 2

Allmän motivering

Det råder fortsatt osäkerhet i ekonomin och bl.a. de höjda oljepriserna lamslår den ekonomiska utvecklingen överallt. De dystra arbetslöshetstalen är ett ovedersägligt bevis på att regeringen i sin tilläggsbudget borde ha prioriterat sysselsättningen. Utom att vi har förlorat 45 000 arbetsplatser har arbetslöshetstalet gått upp. Det är ett klart fel att ministeriet inte ens har vågat komma med några sysselsättningsfrämjande förslag i tilläggsbudgetpropositionen. Hur viktigt det än är att betala av på statsskulden och minimera ytterligare skulder skulle vi i det rådande läget absolut behövt en sysselsättande tilläggsbudget snarare än en sådan som har som självändamål att bara minska på skuldsättningen.

I tilläggsbudgetpropositionen framhålls att regeringen redan förutser viktiga motiverade utgiftsbehov men att den vill återkomma till dem i den ordinarie budgeten för nästa år och, vad gäller 2004, på hösten i årets andra tilläggsbudgetproposition. Vi anser att situationen kräver omedelbara åtgärder. En andra tilläggsbudget lindrar inte smärtpunkterna t.ex. inom väg- och banhållningen, eftersom redan tidtabellen gör att den inte hinner göra något åt sysselsättningen i år.

Det förefaller helt klart att finansministern inte har för avsikt att dela ut hela den pott som är tillgänglig i år genom tilläggsbudgetarna. Förmodligen kommer 225 miljoner euro att ligga kvar oanvända och flyttas över till administrering av statsskulden mot slutet av året.

Denna tilläggsbudget har något annat mål än sysselsättning. Utöver ovan avsedda sysselsättande projekt skulle det t.ex. inom miljöministeriet helt säkert ha varit möjligt att snabbt sätta in sysselsättande åtgärder i form av miljöarbeten, men i linje med finansministeriets njugga inställning föreslog ministern inte ens någonting sådant.

Det skulle också ha hjälpt upp sysselsättningen att öka skogsförbättringsanslagen och bevil-

ningsfullmakterna. Skogsförbättringsanslagen ligger för tillfället på samma nivå som i det nationella skogsprogrammet 2010. Enligt utredning till utskottet räcker statens stöd till skogsförbättringsarbeten inte till för hela året, eftersom utbetalningarna för arbeten som flyttats över från i fjol i början av 2004 slukade en betydande del av årets anslag. Extra medel skulle vara till hjälp för det nationella skogsprogrammet 2010 och bidra till ökad användning av energivirke och dessutom förbättra sysselsättningen i branschen.

Regeringen kunde ha stött sysselsättningen också genom att satsa på byggprojekt i kommunerna. Den kommunala ekonomin dras in i en allt djupare finansiell kris. Samtidigt behövs det investeringar i service i många kommuner som kämpar med ekonomiska svårigheter. Kommunerna borde ha anvisats extra anslag bl.a. för investeringar i bättre service och sysselsättningsfrämjande investeringar.

Tilläggsbudgeten respekterar inte riksdagens vilja i fråga om bostadspolitiken heller. Riksdagen beslutade att det också i år ska beviljas aravalån för renoveringar och förutsatte att aravalånevillkoren också för renovering måste bli ett konkurrenskraftigt alternativ jämfört med annan finansiering för att riksdagens vilja ska kunna fullföljas i praktiken. Det har ännu inte blivit av. Regeringen har uppenbarligen spikat sin slutliga ståndpunkt och tänker inte ens lyssna på riksdagen.

Regeringen har med avvikelse från sin tidigare linje kommit med ett nytt tilläggsvillkor för utbetalning av EU-stöd som förutsätter att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av det behöriga programdokumentet. Detta kan innebära att en betydande del av projekten inte alls genomförs eftersom projekten inte får påbörjas förrän EU har fattat slutgiltiga beslut i saken. Detta gäller alla huvudtitlar med projekt som man kan söka EU-stöd för. Beslutet är helt olämpligt och är till

skada eller rent av hindrar genomförandet av projekt och försämrar den vägen sysselsättningen.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

98. Utveckling av regionerna

Förvaltningsförsöket i Kajanaland

I sitt betänkande om årets ordinarie budget framhöll finansutskottet att budgetanslaget för förvaltningsförsöket i Kajanaland är otillräckligt och att den nya typen av landskapsverksamhet kräver större satsningar på bl.a. informationssystem redan vid starten. Enligt utredning kom inrikesministeriet med ett förslag i detta syfte vid förhandlingarna om tilläggsbudgetpropositionen. Men något beslut om ett tilläggsanslag finns inte i tilläggsbudgetpropositionen.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att det i motiveringen till kapitel 26.98 uttalas:

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att i årets andra tilläggsbudget anvisas tilläggsanslag för förvaltningsförsöket i Kajanaland.

61. Europeiska regionala utvecklingfondens deltagande i EU:s strukturfondsprogram (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till mom.

26.98.61: "I fråga om ökningen av bevilningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument".

62. Statlig medfinansiering för inrikesministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till mom. 26.98.62: "I fråga om ökningen av bevilningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument".

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Undervisningsministeriet

62. Statlig medfinansiering för undervisningsministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till mom. 29.01.62: "I fråga om ökningen av bevilningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument".

Huvudtitel 30**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****14. Utvecklande av gårdsbrukets struktur och landsbygden**

61. Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbrukets deltagande i utveckling av landsbygden (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att begränsningen i utbetalningar stryks i motiveringen till mom. 30.14.61: "I fråga om den resultatreserv för bevilningsfullmakten som ingår i budgeten 2004 får beslut om utbetalningar fattas efter att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands förslag om ändring av vederbörande programdokument".

62. Statlig medfinansiering för den av EU delfinansierade utvecklingen av landsbygden (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att begränsningen i utbetalningar stryks i motiveringen till mom. 30.14.62: "I fråga om den resultatreserv för bevilningsfullmakten som ingår i budgeten 2004 får beslut om utbetalningar fattas efter att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands förslag om ändring av vederbörande programdokument".

31. Främjande och övervakning av skogsbruket

44. Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås inget anslagstillägg och inte heller någon ändring i bevilningsfullmakten för skogsförbättringsmedel. De står fortfarande på samma nivå som i det nationella

skogsprogrammet 2010. Enligt utredning till utskottet räcker statens stöd för skogsförbättringsarbeten inte till för hela året, eftersom utbetalningarna för arbeten som flyttats över från i fjol i början av 2004 slukade en betydande del av årets anslag. Jord- och skogsbruksministeriet föreslog vid förhandlingarna om tilläggsbudgetpropositionen veterligen både ökat anslag och ökad bevilningsfullmakt under momentet. Extra medel skulle vara till hjälp för det nationella skogsprogrammet 2010 och bidra till ökad användning av energivirke och dessutom förbättra sysselsättningen i branschen.

(Referens: TBM 7/2004 rd — Jukka Vihriälä /cent m.fl.)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 30.31.44 ökas med 5 000 000 euro och

att motiveringen till moment 30.31.44 ändras så att det under 2004 får fattas stödbeslut enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) för högst 75 000 000 euro och att staten får åsamkas utgifter för detta också under senare år.

Huvudtitel 31**KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****24. Vägförvaltning**

21. Basväghållningen (förslagsanslag 2 år)

En ministerarbetsgrupp som grunnat över trafikledspolitiken föreslog ett temaprogram för att förbättra trafiksäkerheten på huvudvägarna. Programmet omfattar 13 projekt runt om i Finland och kostnadsförslaget går lös på omkring 40 miljoner euro. Regeringen har inte reserverat tillräckligt med medel för projektet. I tilläggsbudgetpropositionen föreslås inget tillägg alls för den egentliga basväghållningen. I utskottets be-

tänkande konstateras helt riktigt att det är nödvändigt att lägga fast finansieringen av basvaghållningen på en sådan nivå att ministerarbetsgruppens temaprojekt kan genomföras. Men utskottet saknade mod att föreslå extra medel.

I regeringens program sägs att trafiklederna bör hållas i skick och deras kapitalvärde upprätthållas. Om finansieringen är underdimensionerad leder det till att behovet av investeringar i basvaghållning till följd av den förändrade samhällsstrukturen och ökade trafiken inte kan tillgodoses. Ett fungerande vägnät är av utomordentlig vikt för medborgarnas dagliga liv. Det är också ett av de viktigaste regionalpolitiska redskapen. Projekten i temaprogrammet måste fås i gång skyndsamt också med hänsyn till deras sysselsättande effekter. Investeringen är lönsam också i den meningen att hela programmet kommer att betala sig själv i form av minskade kostnader för olyckor. En smidig och säker trafik måste säkerställas genom adekvat tilläggsfinansiering.

(Referens: TBM 10/2004 rd — Kari Uotila /vänst m.fl.)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 31.24.21 ökas med 42 800 000 euro för förbättring av säkerheten på huvudvägarna.

40. Banförvaltningscentralen

21. Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

Bannätet förfaller i snabb takt. Det betyder nya fart- och viktbegränsningar på många banavsnitt. Begränsningarna betyder i sin tur att gods- och persontrafiken fungerar sämre. Detta får negativa återverkningar på industrins konkurrenskraft och persontrafikens popularitet. Då finns det risk för att trafiken i allt större utsträckning flyttas över på landsvägarna, vilket urholkar bl.a. statsjärnvägarnas lönsamhet. Konsekvenserna för säkerheten och miljön är negativa. Utan extra finansiering står sysselsättningen bland banarbetarna i farozonen redan i höst. VR:s intäkter bör enligt tidigare överenskom-

melse i sin helhet styras över till investeringar i järnvägstrafiken.

Riksdagen förutsatte entydigt när den gjorde upp och fattade beslut om årets ordinarie budget att det måste satsas mera på basbanhållningen i den första tilläggsbudgeten. Riksdagen påtalade underskottet i anslagen för basbanhållningen också när anslagsramarna för 2005—2008 behandlades.

Utskottet noterar i sitt betänkande att den inte anser att regeringens beslut att bedöma det finansiella behovet på nytt i höstens tilläggsbudgetproposition är rationellt. Riksdagen har i flera sammanhang understrukit att finansieringen och basbanhållningsarbetena bör vara planmässiga och långsiktiga. Utskottets förslag till ökat anslag tillgodoser ett akut behov inom kommunikationsministeriet. Det extra anslag som utskottet kräver skulle ha en ovedersäglig sysselsättande effekt.

(Referens: TBM 45/2004 rd — Kari Uotila /vänst m.fl.)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 31.40.21 ökas med 25 000 000 euro.

60. Köp av tjänster, ersättningar och stöd för kollektivtrafik

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Inte heller anslagen för kollektivtrafiken räcker till. På årsnivå fattas det 3—10 miljoner euro. Om ingen reagerar på kollektivtrafikens villkor leder det nedskurna stödet redan i år till sämre servicenivå och riskerar bl.a. hundratals bussavgångar i framtiden. Utan tilläggsfinansiering hotar kollektivtrafiken att köras i botten och persontrafiken på t.ex. banavsnittet Karis—Hangö och Kouvola—Kotka riskerar nedläggning. Till saken hör att den rälsbussmateriel som VR beställt inte kan sättas in på dessa banavsnitt. Utskottet hänvisar i sitt betänkande till regeringsprogrammet där regeringen förbinder sig att förbättra kollektivtrafikens villkor och servicenivå

och att tilldela den ökad finansiering. Men utskottet föreslår inget extra anslag för detta ändamål och inte ens något uttalande som skulle förplikta regeringen.

(Referens: TBM 50/2004 rd — Kari Uotila /vänst m.fl.)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 31.60.63 ökas med 3 000 000 euro.

99. Övriga utgifter inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde

62. Statlig medfinansiering för kommunikationsministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till moment 31.99.62: "I fråga om ökningen av bevillningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument".

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Företagspolitik

62. Statlig medfinansiering för handels- och industriministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till moment 32.30.62: "I fråga om ökningen av bevillningsfullmakten får beslut om utbe-

talningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument".

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Social- och hälsovårdsministeriet

62. Statlig medfinansiering för social- och hälsovårdsministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till moment 33.01.62: "I fråga om ökningen av den bevillningsfullmakt som hänför sig till resultatreserven får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument."

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

31. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdsservicens anläggningskostnader (förslagsanslag)

Enligt finansministeriets senaste beräkningar ser den kommunala ekonomin ut att drivas i en allt djupare finansiell kris. Samtidigt skulle många kommuner som kämpar med ekonomiska svårigheter behöva investera i service. Investeringarna skulle också gynna sysselsättningen. Kommunerna borde ha anvisats extra anslag bl.a. för investeringar i bättre service och sysselsättningsfrämjande investeringar.

(Referens: TBM 53/2004 rd — Kari Uotila /vänst m.fl.)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att moment 33.32.31 ökas med 8 000 000 euro.

Huvudtitel 34

ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

05. Fullföljandet av de europeiska strukturfondernas program

61. Europeiska socialfondens deltagande i EU:s strukturfondsprogram (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i motiveringen till moment 34.05.61: "I fråga om ökningen av bevillningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument."

62. Statlig medfinansiering för arbetsministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i moment 34.05.62: "I fråga

om ökningen av bevillningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument."

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

99. Övriga utgifter inom miljöministeriets förvaltningsområde

62. Statlig medfinansiering för miljöministeriets vidkommande för projekt i vilka EU:s strukturfonder deltar (förslagsanslag)

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att följande begränsning i utbetalningar stryks i moment 35.99.62: "I fråga om ökningen av bevillningsfullmakten får beslut om utbetalningar fattas efter det att Europeiska kommissionen har godkänt Finlands framställning om ändring av vederbörande programdokument."

Helsingfors den 17 juni 2004

Kari Uotila /vänst
Mikko Kuoppa /vänst
Iivo Polvi /vänst

RESERVATION 3

Allmän motivering

Det har varit fruktansvärt svårt att skriva denna reservation eftersom finansutskottet ända fram till sista klubbslaget inte hade klara besked om vad som blev resultatet av förhandlingarna mellan regeringsgrupperna. Redan i delegationerna drog arbetet ut på tiden och sammanträdena flyttades eftersom regeringspartierna inte kunde enas om vilka anslag som läggs till eller inte och om de läggs till så vilka anslag. Sent om sider bestämde sig två delegationer enhälligt att lägga till absolut nödvändiga extra anslag för mycket angelägna ändamål, bland annat för basbanhållningen. Då trodde vi att vi hade att göra med ett slutligt beslut och att regeringspartierna äntligen hade kunnat enas om anslagsökningarna eftersom också en av deras företrädare i delegationerna var med och fattade besluten. Vår förvåning var stor när samma personer som nyss hade varit med om att öka anslagen i sina delegationer plötsligt på utskottssammanträdet blev tvungna att föreslå att anslagen stryks. Vi har svårt att tro att åsikterna kan växla så här snabbt utan en hotande regeringsskris.

Regeringens linje

I det gällande regeringsprogrammet lägger regeringen upp riktlinjerna för bland annat en finanspolitik, en sysselsättningspolitik och en skattepolitik, vidare för en regionalpolitik, kommunalpolitik, miljöpolitik, energi- och näringspolitik och för en ägarpolitik. När man läser regeringsprogrammet och håller ett öga på vad regeringen gör kan man inte annat än undra om regeringen själv överhuvudtaget vet vad dess officiella linje är.

I regeringsprogrammet sägs bland annat följande:

Det viktigaste målet för regeringens ekonomiska politik är att före valperiodens slut öka sysselsättningen med minst 100 000 personer. Detta, i likhet med skapandet av en stabil grund

för en god sysselsättningsutveckling också under de år som följer efter denna period, är nödvändigt för att man före utgången av nästa valperiod skall kunna nå upp till en sysselsättningsgrad på 75 %. Samtidigt som man höjer nivån på arbetskraftens kunnande måste man målmedvetet förbättra förutsättningarna att skapa arbetsplatser som är tillgängliga också för personer som har mindre utbildning och som inte besitter specialkunnande. Regeringen har som mål att de regionala utvecklingsskillnaderna skall minska och sysselsättningen öka också i regioner där antalet nya arbetsplatser har varit lågt och arbetslösheten högst. Inträdet på arbetsmarknaden måste tidigareläggas och utträdet från arbetsmarknaden måste senareläggas.

Regeringen bedriver en politik med inriktning på en social och regional balans. Skillnaderna i regionernas utvecklingsförutsättningar minskas. Målet är att uppnå balans i flyttningsrörelsen och befolkningsstrukturen samt att trygga servicestrukturen i hela landet. Regionernas framgång stöder hela den samhällsekonomiska tillväxten och avspeglas i hela landet. Den regionala kompetensen, företagsamheten och sysselsättningen stärks, vilket stöder tillväxten och skapar förutsättningar att upprätthålla välfärdsamhällets grundläggande struktur. Inriktningen är att förbättra regionernas konkurrenskraft genom att stärka regionernas kompetens och stärka sidor samt genom att öka utvecklingen av regionerna genom deras egna initiativ. Regionförvaltningen och det regionala samarbetet utvecklas så att dessa målsättningar stöds. I samband med beredningen av statsbudgeten bedöms budgetpropositionens regionpolitiska verkningar särskilt varje år. För att trygga den regionala utvecklingen ombesörjs underhållet av trafikleder och upprätthållandet av trafikförbindelser samt tillgången till snabba datakommunikationsförbindelser till rimligt pris i hela landet. Distansarbete främjas och hindren för det röjs. Möjligheterna att trygga tillgången på kunnig arbetskraft i

de regioner som drabbats kraftigt av avbefolkning utreds.

Regeringen för en långsiktig och stabil kommunpolitik. Tillgången till kommunal basservice av god kvalitet tryggas i hela landet genom en skäligen skatte- och avgiftsbörda. Förutsättningarna för att tillhandahålla kommunal basservice tryggas med hjälp av en funktionsduglig och livskraftig kommunstruktur och en hållbar finansiering av servicen. Förbättrad sysselsättning, ekonomisk tillväxt och främjande av företagsamhet är förutsättningar för en hållbar finansiering av basservicen. Skillnader i kostnadsstruktur som beror på servicebehovet och serviceomständigheterna, större städers särskilda förhållanden samt förändringar i flyttningsrörelsen och befolkningsstrukturen beaktas i större utsträckning inom statsandelssystemet. Vid bedömningen av och i bestämmelserna om sättet att producera offentlig service beaktas den offentliga servicens särskilda karaktär, bl.a. de höga krav på kvalitet, säkerhet, tillgänglighet och kontinuitet som är förknippade med offentlig service.

I syfte att bromsa klimatförändringarna uppfylls förpliktelseerna enligt Kyotoprotokollet i enlighet med det nationella klimatprogrammet, och man arbetar för en snabb ratificering av avtalet. Beskattningsstrukturen revideras för att främja en hållbar utveckling. Miljön i städer och bosättningscentra förbättras med tanke på i synnerhet barn och andra specialgrupper. I syfte att nå detta mål effektivteras minskningen av utsläppen av små partiklar från trafik och förbränning, och den närliggande naturen och rekreationsområdena görs mer tillgängliga bl.a. genom att anläggandet av stadsparker främjas.

Regeringens näringspolitik har som mål att främja den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, göra produktionsstrukturen mångsidigare, stöda en stabil regional utveckling och säkerställa Finlands ekonomiska konkurrenskraft. Målet för regeringens energipolitik är att trygga tillgången till en konkurrenskraftig energi och samtidigt uppfylla de skyldigheter som följer av de internationella miljöförpliktelseerna. Regeringen främjar en mångsidig struktur hos energi-

produktionen och strävar efter att höja självförsörjningsgraden inom energiförsörjningen. Regeringen främjar kraftigt användningen av förnybara energikällor och energisparande bl.a. med hjälp av skatte- och investeringsstöd.

Regeringen realiserar de uttalanden som riksdagen antagit i anslutning till principbeslutet om utbyggnaden av kärnkraften. Uttalandena förutsätter bl.a. att:

Regeringen driver en förutsägbar, aktiv och marknadsinriktad ägarpolitik. Vid skötseln av statens företagstillgångar eftersträvas ett så gott helhetsresultat som möjligt med tanke på samhället och ekonomin. Målet för ägarpolitiken är en utveckling av bolagen, en god personalpolitik och en ökning av värdet på statens innehav.

1. det utgående från arbetet i den kommission som tillsatts läggs fram förslag om åtgärder för att på ett kontrollerat sätt begränsa användningen av stenkolk

2. energisparprogrammet genomförs och uppdateras vid behov

3. programmet för främjande av förnybara energikällor genomförs och uppdateras vid behov

4. en utredning om hur den nationella klimatstrategin och uttalandena förverkligats ges till riksdagen.

Så här ser verkligheten ut

Finansutskottets trafikdelegation och jordbruksdelegation har båda enhälligt förstått att det måste grävas fram pengar för de största och kritiska sakerna, om man på riktigt vill genomföra regeringsprogrammet och hålla fast vid riksdagens tidigare uttalade vilja. Annars slår besluten hårt mot sysselsättningspolitiken, miljöpolitiken och regionalpolitiken.

Jordbruksdelegationen framhöll enhälligt att målet för ökad användning av bioenergi inte kan infrias utan adekvata resurser för vård av ungskog och flisning av ved. Delegationen föreslog därför att det avsätts 5 000 000 euro extra för en hållbar virkesproduktion.

Trafikdelegationen var enig om att vinsten från VR ska fullt ut gå till finansiering av bas-

banhållning. På så sätt kan det undvikas att trehundra anställda permitteras under höstmånaderna. Samtidigt kan hastighetsbegränsningar också undvikas.

Den andra tilläggsbudgeten för i år kommer enligt planerna först i oktober och den träder följaktligen i kraft tidigast i slutet av november. Eftersom vi än så länge inte kan vara säkra på att det kommer ett tilläggsanslag inleds förhandlingarna om en anpassning av personalstyrkan redan i juni, enligt vad finansutskottets trafikdelegation har erfarit.

Statsbudgeten för 2004 betyder att möjligheterna att på ett vettigt sätt utveckla kollektivtrafiken på regional och kommunal nivå försämrats ytterligare. Den krassa verkligheten är att förutsättningarna för kollektivtrafik i till exempel glesbygden i norra och östra Finland försämrats och resorna blir dyrare.

När anslagen för köp och utveckling av kollektivtrafik dras ner drabbas också kollektivtrafiken i städerna: utvecklingen avtar och trycket på höjda biljettpreiser stiger. Regeringens mål att öka andelen kollektivtrafik inom persontrafiken i städerna kommer således inte att kunna genomföras inom ramen för de befintliga anslagen.

Budgeten backar inte heller upp ansträngningarna att förbättra trafiksäkerheten eftersom det bästa sättet att förbättra trafiksäkerheten är att öka andelen kollektivtrafik i persontrafiken, visar undersökningar.

Det behövs dessutom nya initiativ för att förbättra kollektivtrafiken. Det bör vara möjligt att anhålla om anslag för till exempel regionala kollektivtrafikprojekt (bl.a. snabbspårväg) för hela landet.

Som första åtgärd vid budgetmanglingen i sommar bör regeringen se till att anslagen till kollektivtrafiken 2005—2008 ligger på adekvat nivå. Det är viktigt för att kommuninvånarna i hela landet ska ha tillgång till kollektivtrafikförbindelser som är viktiga för servicestandarden. Samtidigt bör staten stödja och främja de mål och insatser för att främja kollektivtrafiken som ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling (HALKE) under ledning av minister Hannes Manninen har lagt upp. Arbetet

pågår för närvarande i tre olika arbetsgrupper. I slutet av året läggs förslagen fram för regering och riksdag.

Eutrofieringen är ett av de största problemen i Östersjön och utmaning nummer ett för naturskyddet i Finland. När eutrofieringen har gått alltför långt blir den självförverkligande. Den största kvävebelastningen i Östersjön kommer från jordbruket (41 %), luftburet nedfall (21 %) och från kommunalt avloppsvatten (14 %). Vidare är det i första hand jordbruket (33 %) och bosättningscentra (23 %) som står för den största fosforbelastningen. Belastningskällorna spelar en varierande roll beroende på markanvändningen och befolkningstätheten. Dessutom beror det på vilken del av Östersjön man avser. Men det är inte många som vet eller kommer att tänka på att också utsläppen från trafiken medverkar till eutrofieringen i Östersjön.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

31. Främjande och övervakning av skogsbruket

30.31.44 Stöd för trygghet av virkesproduktions uthållighet (förslagsanslag)

Regeringen föreslår ingen ökning av momentet, inte heller någon ändring i bevillningsfullmakten för skogsförbättringsanslagen. Det nuvarande anslaget för skogsförbättring ligger på samma nivå som i Nationella skogsprogrammet 2010. Enligt uppgifter till finansutskottets jordbruksdelegation kommer statsstödet till skogsförbättringsarbeten inte att räcka till för hela året eftersom kostnaderna för arbeten som fördes över från i fjol tog en stor del av årets anslag i anspråk redan i början av året.

När det nationella skogsprogrammet lades upp togs inte tillräckligt stor hänsyn till stödet för drivning av energived. I flera sammanhang har finansutskottet påpekat behovet av stöd till energived och lyft fram den anknyttande logistiken (t.ex. FiUB 6/2002 rd, FiUU 7/2003 rd och FiUB 3/2004 rd). I allt väsentligt har utskottet ansett alla insatser för att öka användningen av energived vara en logisk konsekvens av riksdagens tidigare strategier. Bland dessa märks förstås beslutet om ett nytt kärnkraftverk, men också riksdagens ståndpunkter till bl.a. klimatstrategin, programmet för att främja förnybar energi och Nationella skogsprogrammet. Jordbruksdelegationen har ansett det vara ett problem att de planerade insatserna för att öka användningen av energived ska finansieras med pengar från momentet för stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet. Redan nu har anslaget varit alltför litet i relation till behovet. Målen för en ökad användning av bioenergi kan inte genomföras utan adekvata resurser för vård av ungskog och flisning av energived. I programmet för främjande av förnybar energi görs bedömningen att det årligen behövs i snitt 8 miljoner euro 2003—2010 för drivning och flisning av energived. År 2001 var utgångsläget 2,7 miljoner euro.

Det kan också med fördel lyftas fram att vård av ungskog och drivning av energived har positiva effekter för sysselsättningen, anser vi. Enligt uppgift kräver ett årsverke inom denna sektor ungefär 14 000 euro i stöd från staten. Sett i ett sysselsättningsperspektiv är det ett mycket billigt pris. Arbetstillfällena inom skogsvården spelar en extra stor roll för glesbygden och landsbygden där det inte finns några större arbetsgivare. En annan fördel är att arbetstagargruppen inte byts ut om verksamheten fortsätter att vara stabil och anslagen ligger på adekvat nivå. Enligt uppgifter till finansutskottets jordbruksdelegation föreslog jord- och skogsbruksministeriet vid förhandlingarna om tilläggsbudgeten att både anslaget och bevilningsfullmakterna skulle höjas. Större anslag medverkar till genomförandet av Nationella skogsprogrammet 2010 och en ökad användning av energived sam-

tidigt som sysselsättningen i branschen kan förbättras.

Jordbruksdelegationen föreslog enhälligt en höjning av anslaget under momentet men finansutskottet satte stopp för det. Vi anser ett ökat anslag vara absolut nödvändigt redan med tanke på den debatt som vi nyligen förde i samband med kärnkraftsomröstningen, alltså om det så kallade ris- och kvistpaketet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 30.31.44 ökas med 5 000 000 euro och

att motiven till momentet ändras till att det 2004 får fattas beslut om stöd enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) till ett belopp om högst 75 000 000 euro och att beslutet får medföra kostnader för staten också under kommande år.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Banförvaltningscentralen

31.40.21 Basbanhållningen (reservationsanslag 2 år)

I budgeten för 2004 var anslagen till basbanhållningen orealistiskt låga. Det avsattes bara 106,4 miljoner euro för ersättningsinvesteringar trots att det årliga anslagsbehovet ligger på omkring 170 miljoner euro. Samtidigt som riksdagen antog budgeten för i år förutsatte den att regeringen gör en bedömning av det faktiska anslagsbehovet för basbanhållning och avsätter nödvändiga anslag för ändamålet i den första tilläggsbudgeten för 2004. Också vid behandlingen av redogörelsen om anslagsramarna för 2005—2008 tog riksdagen upp de bristande anslagen för banhållning. Finansutskottet ansåg det bland annat nödvändigt att vinsten från VR intäktsförs till fullt

belopp för finansiering av basbanhållningen (FiUB 3/2004 rd).

Den intäktsförda vinsten från VR uppgår till cirka 40 miljoner euro, men enligt tilläggsbudgetpropositionen kommer bara 15 miljoner euro att användas till basbanhållning. Dessutom får basbanhållningen cirka 5 miljoner euro i återbetalda TEN-stöd. I tilläggsbudgetpropositionen sägs att regeringen gör en bedömning av de behovsprövade utgifterna i samband med tilläggsbudgeten i höst.

Finansutskottets trafikdelegation anser förfarandet vara oändamålsenligt överlag och särskilt i ett ekonomiskt perspektiv. Om reparationerna och ombyggnaderna ska kunna tajmas riktigt både i ekonomiskt och operativt hänseende krävs det långsiktiga och systematiska beslut om reparationerna och deras ändamål. De senaste åren har de bristande anslagen för basbanhållning om och om igen rättats till genom tilläggsbudgetar. Det är en ofördelaktig mekanism både i ekonomiskt och i operativt hänseende. I flera olika sammanhang har riksdagen påpekat att reparationerna och finansieringen måste vara förankrade i långsiktiga planer.

En andra tilläggsbudget för i år kommer enligt planerna att lämnas först i oktober. Det betyder att den kan träda i kraft tidigast i slutet av november. Det betyder också att anslagstillskotten knappast alls hinner påverka anslagsunderskottet för i år. När det i dagsläget fortfarande är osäkert om det kommer att finnas ett tilläggsanslag inleds förhandlingarna om en anpassning av personalstyrkan redan i juni, enligt vad finansutskottets trafikdelegation har erfarit. Ett tilläggsanslag skulle klart och tydligt ha en sysselsättande effekt eftersom ett tilläggsanslag på 25 miljoner euro tryggar sysselsättningen för cirka 300 personer under höstmånaderna. Vi har svårt att förstå hur regeringen kan tycka att det är vettigare för samhället och för de drabbade att de som blir arbetslösa får ersättningar från medel under arbetsministeriets förvaltningsområde än att de fortfarande anställs för att utföra ett ytterst viktigt och meningsfullt arbete som de har yrkeskompetens för och mångårig erfarenhet av!

Trafikdelegationen ansåg det vara motiverat att hela den intäktsförda vinsten från VR avsätts för basbanhållning och att det görs i samband med denna första tilläggsbudget.

Enligt vårt förmenande gjorde trafikdelegationen en mycket bra bedömning av anslagsläget och vi omfattar kravet på större anslag till basbanhållningen. Av någon obegriplig anledning avvisade dock finansutskottet förslaget från trafikdelegationen.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 31.40.21 ökas med 25 000 000 euro.

60. Köp av tjänster, ersättningar och stöd för kollektivtrafik

31.60.63 Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Bokslutsuppgifterna från bussbolagen visar att lönsamheten sjönk 2003. Bland de företag som ingår i en sampel sjönk driftsbidraget till 15 %, medan det 2002 fortfarande låg på 15,5 %. Lönsamheten sjönk framför allt till följd av det minskande passagerarantalet. Av samma orsak reducerades bussbolagens samlade omsättning med 1,2 %.

I de företag som är medlemmar i Bussförbundet sjönk omsättningen (613 miljoner euro) med 1,2 % jämfört med 2002. Samtidigt sjönk de totala kostnaderna med 1,3 %. Nettoresultaten för de bussföretag som ingår i en sampel uppgick till 1,9 %, medan siffran för 2002 var 2,0 %.

Bland de företag i sampln som var medlemmar i Bussförbundet sjönk det totala passagerarantalet med 3,2 %. Passagerarantalet sjönk i alla trafiktyper och nedgången kan till största delen förklaras med den ökande privatbilismen. Mest sjönk passagerarantalet i snabbussarna, med ca 5,4 %. I kontraktstrafiken i huvudstadsregionen och i Åbo minskade passagerarantalet med 3,9 %, i övrig lokaltrafik med ca 1,7 % och i den reguljära busstrafiken med ungefär 2 %. I den abonnerade trafiken sjönk passagerarantalet med hela 7 %, vilket delvis kan förklaras med om-

ställningar i kryssningstrafiken. När passagerarantalet sjönk, sjönk också intäkterna vilket i sin tur är en förklaring till den reducerade omsättningen. Minskningen i omsättningen bromsades upp av prishöjningarna på bussbiljetter i början av 2003 (ca 4 %).

Utbudet på busstrafik var oförändrat jämfört med 2002, utom när det gällde abonnerad trafik och reguljära linjer. I den abonnerade trafiken minskade körprestationen med nästan 13 % och i den reguljära trafiken minskade den totala prestationen med inemot 5 %. Antalet anställda vid bussbolagen minskade med ca 3 % jämfört med 2002. Däremot låg personalkostnaderna på samma nivå som 2002. Personalkostnaderna utgör 54 % av de totala kostnaderna i bussbolagen. När lönsamheten i bussbolagen försämrades drogs den trafik in som var beroende av biljettinkomster. Bara en del av trafiken kan ordnas med hjälp av utläggning genom länen eller kommunerna. Ersättningarna för köp av trafik ökade med 9,3 % jämfört med 2002. (Uppgifterna bygger på bokslutsuppgifter från medlemmar i Bussförbundet.)

Utifrån en lägesbeskrivning som länsstyrelserna lämnade till kommunikationsministeriet i maj drar Bussförbundet slutsatsen att busstjänsterna i hela Finland hotas av nedläggning i år och nästa år samtidigt som trafiknätet kommer att vara uruselt, om gapet på minst 10 miljoner euro i statsbudgeten för köp av busstjänster inte undanröjs 2005. När det gallras så här radikalt i de köpta tjänsterna försvinner dels viktiga trafikförbindelser mellan kommuncentra, dels hundratala arbetstillfällen på landsbygden, alltså i regioner där det redan nu råder brist på arbetstillfällen. Kommunerna blir tvungna att lägga ner allt större belopp på dyr specialskjuts för lagstadgade transporter när de inte kan anlita allmän kollektivtrafik.

I år och nästa år hotas drygt 2 000 dagliga bussturer i hela landet av nedläggning på grund av den rekordstora ökningen i privatbilismen, otillräckliga anslag till kollektivtrafiken och det dåliga ekonomiska läget för bussbolagen.

När anslagen minskar dras köpta busslinjer in. Det är en ond cirkel som drar med sig busslinjer som uteslutande finansieras med biljettintäkterna. En daglig omgång på en reguljär linje innehåller dels linjer finansierade med biljettintäkter, dels länsstyrelsens konkurrensutsatta linjer. Om länsstyrelsen inte längre har möjligheter att köpa upp olönsamma bussturer på reguljära busslinjer som huvudsakligen finansieras med biljettintäkter är det lätt hänt att hela linjen blir olönsam och förr eller senare dras in. Redan i början av året uppgav bussbolagen för länsstyrelsen att drygt 700 olönsamma bussturer antingen bör dras in eller köpas upp. Dessa ruttor måste läggas på de indragningar som länsstyrelserna redan nu har varslat om, om anslagen inte ökar.

Finansutskottet anser det inte befogat att stödet till kollektivtrafiken minskar. Kollektivtrafiken är ett sätt att tillgodose regional och social jämlikhet mellan medborgarna. Det är extra viktigt att kollektivtrafiken behåller sin popularitet i högttrafikerade regioner. Då kan vi också uppnå trafikpolitiska resultat. Men högre biljettpreiser och sämre service har motsatt effekt. Finansutskottet har tidigare tagit ställning för lägre beskattningsvärde på biljetter som ingår i arbetet.

På grundval av det ovanstående föreslår vi

att moment 31.60.63 ökas med 3 000 000 euro till stöd för kollektivtrafiken.

Dessutom föreslår vi följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att anslagsramen för 2005—2008 höjs för att den basala servicen inom kollektivtrafiken kan tas om hand heltäckande i regionalt hänseende och att det finns adekvata resurser för att utveckla systemen med regional-, arbetsrese- och stadsbiljetter och för att satsa på transportcentra.

Reservation 3

FiUB 10/2004 rd — RP 93/2004 rd, RP 103/2004 rd

Helsingfors den 17 juni 2004

Anni Sinnemäki /gröna
Janina Andersson /gröna